

Yhteisöhautomo- hankkeen opintomatka Tampereen seudulle 25.–27.5.2012

Raportti

Yhteiskuva Tottijärvellä 26.5.2012

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Perjantai 25.5.2012

Yhteisöhautomo-hankkeen opintomatka, teemalla Yhteisöllisyyden eri muodot, starttasi Kuusamosta Myötäle ry:n alueelta perjantaiamuna klo 8. Matkaan lähdettiin kuusamolaisen Tilausajot Parkkisenniemen kyydillä ja matkalta poimittiin kyytiin lisää osallistujia Jomma ry:n, Nousevan Rannikkoseutu ry:n, Rieska-Leader ry:n ja Keskipiste-Leader ry:n alueilta.

Oulussa oltiin n. klo 11 Neste Hiiosella, jossa oli matkalaisilla ensimmäinen mahdollisuus syödä lounasta omakustanteisesti. Seuraava vaihtoehto tälle oli Kärsämäellä Paakaran Pysäkillä, josta matkan viimeiset opintoretkeläiset nousivat kyytiin ja bussi tuli lähestulkoon täyteen innokkaita retkeilijöitä. Seuraava pitempi pysäkki oli Jyväskylässä klo 16.30, jossa oli pari tuntia aikaa syödä ja jaloitella pitkän ajomatkan jäljiltä. Jyväskylässä hyvin syöneet ja jaloitelleet matkalaiset jatkoivat kohti Tampereetta ja hotelli Kauppia, jossa oltiin hyvin aikataulussa, vaikka navigaattori olisikin ohjannut retkeläiset nukkumaan keskellä risteystä. Onneksemme vanhan ajan kartat olivat parempia kertomaan hotellin sijainnin ja pääsimme perille juuri aikataulussa.

Kärsämäeltä lähdön jälkeen aloitettiin bussissa esittäytymiskierros, jonka tarkoituksena oli jo alustavasti tutustuttaa kaikki retkeläiset toisiinsa. Jokainen matkustaja kävi esittelemässä lyhyesti itsensä ja taustatahonsa, että tulisi tutuksi ja että tiedettäisiin, mistä kukanenkin oli. Tarkoituksena oli myös kertoa hieman siitä, millaista toimintaa omalla kylällä tai yhdistyksellä on ja, että mitä odottaa menossa olevalta opintoretkeltä. Matka taittuikin erittäin rätöisästi, sillä esittelyjä riitti hyvin ennen Jyväskylää ja vielä sen jälkeen esittelyt jatkuivat. Näin ollen saimme suhteellisen hyvin kuvan siitä, ketä on mukana ja millaisista taustoista he ovat matkalle lähteneet. Esittäytyminen myös helpotti tarkempaa tutustumista ja matkalaisten yhteishengen luomista.

Perillä Tampereella, avainten jakotilaisuus.

Lauantai 26.5.2012

Lauantaiaamu valkeni aurinkoisena, mutta viileätuulisena, kun opintoretkeläiset suuntasivat klo 9 aikaan kohti opintoretken ensimmäisiä tutustumiskohteita. Samalla saimme mukaamme Kantri ry:stä kyläkoordinaattori Anna Kulmakorven paikallisoppaaksemme. Hän työskentelee KyläNyt-hankkeesta, josta kuulumme lisää päivän viimeisessä tutustumiskohteessa.

Tottijärvi

<http://www.nokiankylat.com/tottijarvi/>

Päivän ensimmäinen kohde oli Tottijärvellä, siellä ensimmäisenä kohteena oli maa- ja kotitalousseuran omistuksessa oleva Jukolan talo, jossa oli meneillään iso remontti, joka toteutettiin Joukolla Jukolaan- hankkeessa. Hanketta ja Jukolaa oli esittelemässä Kirsi-Marja Kasteenpohja, joka kertoi erittäin innostavasti talon historiasta ja maa- ja kotitalousseuran tulevista suunnitelmista Jukolan varalle.

Alun perin Jukolan talo oli ollut suojeluskuntayhdistyksen kokoontumispaikkana, suojeluskuntatalona. Maa- ja kotitalousseuralle Jukolan talo oli siirtynyt sotien jälkeen ja siellä oli ja on pidetty paljon tansseja, esitelmiä ja kaikkia mahdollisia tapahtumia niin ennen kuin tälläkin hetkellä. Nykyisin taloa käytetään erityisesti häissä ja muissa isommissa juhlissa. Näitten tilaisuuksien parantamista varten heillä oli meneillään Joukolla Jukolaan – hanke, jossa remontoitiin taloon sisä vessat ja paranneltiin keittiön toimivuutta. Alkuunpaneva voima tälle hankkeelle oli tullut, kun Nokian kaupunki oli alkanut vetää viemärointejä myös kylien alueille ja siitä Jukolan väki oli innostunut suunnittelemaan hankkeen.

Joukolla Jukolaan – hankkeen hakemus oli jätetty Kantri ry:lle 2010, jonka jälkeen putkistot ja viemäroinnit olivat tulleet Tottijärvelle ja vessaremontti oli valmistunut 2011. Tällä hetkellä keittiönkalusteitten tarjouskilpailu oli tehty ja keittiön toivottiin valmistuvan kesäkuun aikana, ennen ensimmäisiä häävarauksia. Maininnan arvoista hankkeelle oli ollut suuri 20 000 euron lahjoitus, jonka Jukola oli saanut kylällä asuvalta vanhalta pariskunnalta. Heidän kunniakseen olivat nimetty Jukolan uudet vessat Reskaksi ja Esteriksi.

Kirsi-Marja Kasteenpohja antoi hyviä vinkkejä siitä, mitä hän itse oli oppinut hankkeen aikana. Yksi tärkeimmistä oli, että hankkeessa pitää olla alusta asti mukana. Koska silloin tietää, miksi hanke on aloitettu, mitä on tarkoitus tehdä ja mikä on oikeasti tavoitteena hankkeessa. Sillä, jos ei ole ollut alusta asti mukana joutuu usein lukemaan uudelleen ja uudelleen hankesuunnitelman tai etsimään käsiinsä henkilön, joka on ollut mukana alusta asti. Toinen tärkeä asia, jonka hän nosti esille, oli kameran mukana kuljettaminen, kuvista näkee hyvin, missä vaiheessa hanke on ja kuvat ovat oiva lisä hankkeen raporttiin. Myös hankkeen kuitit on hyvä säilyttää kootusti yhdessä paikassa.

Museo-Makasiini

Jukolasta siirryimme pienen matkan päähän Museo-Makasiinille, joka sijaitsi kirkonmäellä. Museo-Makasiiniä oli esittelemässä Kirsi Hietaharju ja Arvo Ali-Marttila. He kertoivat makasiinin historiasta, sillä makasiini oli rakennettu torpparien voimin kartanoiden aikana, ja siellä oli säilytetty varaviljoja seuraaville vuosille.

20–30 vuotta sitten kyseinen Makasiini remontoitiin museoksi ja sinne kerättiin erilaisia maanviljelyyn käytettyjä vanhoja esineitä ja koneita. Museo ei ole koko ajan auki, vaan sitä esitellään enimmäkseen tilauksesta. Erityisesti koululaisryhmät ovat vierailleet ahkerasti museolla ja varsinkin kotiseutuviikolla kävijöitä on runsaasti. Museoon ei ole pääsymaksua.

Museo-Makasiini

Monitoimipuisto – hanke

Museo-Makasiinilta siirryimme bussilla Tottijärven koululle, jonne oli järjestetty lauantain lounas, omakustanteiseen hintaan 10€/henkilö. Lounaana oli erittäin hyvää lohikeittoa, jota syödessämme syvennyimme kuuntelemaan Tottijärvi-Seuran edustaja Tiina Honkiniemen kertomusta kylän historiasta ja Monitoimipuisto-hankkeesta, joka heillä oli käynnissä koulun lähialueella.

Tottijärvi-seuralla on ikää 52 vuotta ja sen päätoimintaa on Museo-Makasiinin ylläpito sekä 3 kertaa vuodessa ilmestyvän kylälehden toimittaminen. Kylälehti oli siitä erikoinen, että se toimi tilausperiaatteella (16 euroa/3 numeroa/vuosi). Yleisempää on, että kylälehti jaetaan ilmaisena jokaiseen talouteen, mutta Tottijärven kylälehden saa tilaamalla sen itselleen. Tällä hetkellä lehdellä on n. 400 tilaajaa, kun kylässä on asukkaita 700. Osa lehdestä menee muualle Suomeen ja osaa tilataan, jopa ulkomaille.

Koska Tottijärven koululla ei ole erityisiä ulkoilumahdollisuuksia, vain hiekkakenttä pelailuun, jossa sijaitsee myös kesätorin katokset, olivat Tottijärvi-seuran ihmiset saaneet ajatuksen liikunnallisen puiston rakentamisesta läheiseen metsään. Metsän ja koulun ympärysmään omistaa Nokian kaupunki. Koska Nokian kaupunki omistaa maan, jolle kyläläiset tahtoivat liikuntapuiston rakentaa, on hankkeeseen tullut alusta asti mutkia. Kaupunki on hoitanut puiston suunnittelun lähes kokonaan, kysymättä suuremmin kyläläisiltä heidän näkemyksiään puistosta tai sen sisällöstä. Tämä tietenkin on mielenkiintoista, koska kyläläiset ovat kuitenkin esittäneet asiaa ja heillä on hanke toteuttamassa Monitoimipuistoa.

Kerrottuaan kaikista mielenkiintoisista kummelluksista, joita Monitoimipuisto-hankkeeseen liittyi, kertoi Tottijärvi-seuran edustaja vielä lisää siitä, miten he tekevät Tottijärveä tunnetuksi. Seuralla on useita erilaisia tuotteita, joita he myyvät erilaisissa tilaisuuksissa, kuten kesätorilla ja sitä kautta tekevät tunnetuksi paikkaansa. Erityistä riemastusta opintomatkalaisten keskuudessa herätti T-paita, johon oli painettu sanat: "Asun täällä vapaaehtoisesti". Tämän lausahduksen voisi ottaa muittenkin kylien tunnuslauseeksi, joka kohottaisi kotiseutumieltä.

Tottijärvi-seuran edustaja esitteli kylälehden tilausperiaatetta.

Kangasalan Yhteiskylä

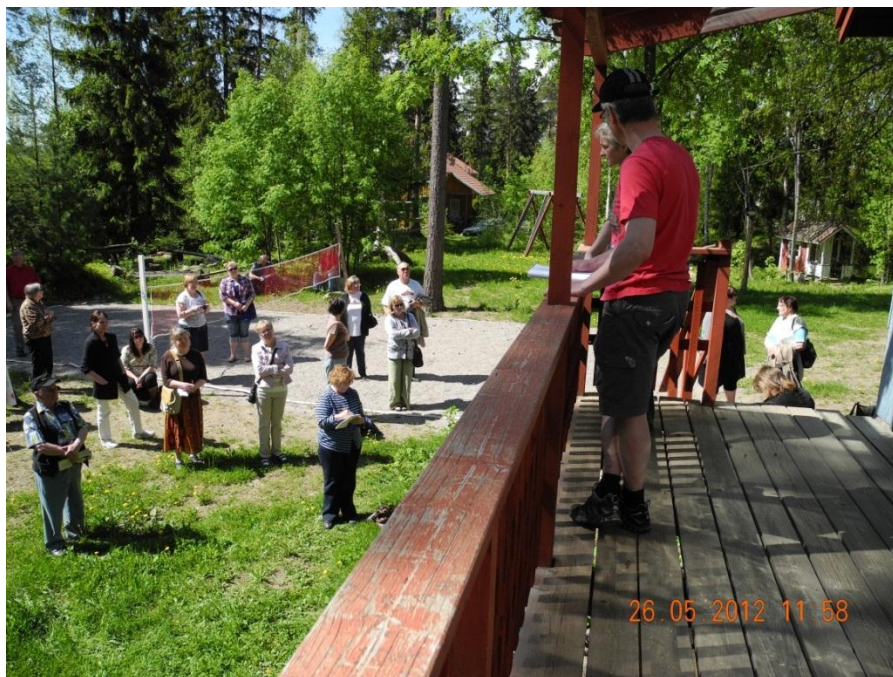
<http://www.yhteiskyla.net>

Tottijärveltä suuntasimme bussilla kohti seuraavaa kohdettamme eli Kangasalan Yhteiskylää. Siellä meille kylän ideaa olivat esittelemässä asukkaat Jarmo Tanskanen ja Anu Pellinen. Koska koko yhteiskylän ajatus oli opintoretkeleisille uutta, saimme kuulla siitä, miten idea oli lähtenyt liikkeelle ja miten se oli toteutettu.

Yhteiskylän ajatuksen on laittanut alun perin liikkeelle Pirkanmaan Yhteisöasujat, joka oli jo kauemmin etsinyt paikka yhteiskylälle. Joskus 1990-luvun puolivälissä innostuneet ihmiset olivat saaneet Kangasalan kunnan vuokraamaan heille 9 hehtaarin kokoisen tontin, jolle yhteiskylän saattoi rakentaa. Ajatuksena oli, että kylässä asuvat rakentavat heille ”jyvitetylle” alalle talonsa ja liittyvät yhteisöön, joka noudattaa ekologisen elämäntavan sääntöjä. Tämä tulee esille esimerkiksi siitä, että kylän talojen lämmitys toimii yhteisen hakevoimalan turvin, jota jokainen perhe vuorollaan huoltaa. Toinen tärkeä päämäärä oli kuivakäymälöiden käyttö ja muutenkin ekologisten tuotteiden käyttäminen kaikessa asumisessa.

Yhteiskylällä on hallitus, jossa on edustaja jokaisesta kylän taloudesta. Tämä mahdollistaa erityisesti asioista keskustelun ja sen, että kaikki saavat yhtäläistä tietoa päätetyistä asioista. Samalla myös kaikki perheet sitoutuvat osallistumaan kylän yhteiseen tekemiseen eli lähinnä talkoisiin. Ajatus kuitenkin on, että tämä ei ole yhteisö, vaan ns. perheiden yhteenliittymä, joka asuu kylämaisesti ja toimii yhdessä, mutta myös erikseen. Voisi siis sanoa, että kyläläisiä yhdistävät asiat ovat enemmän teknisiä kuin henkisiä tai tapahtumallisia.

Kävellessämme tutustumassa mm. kyläläisten kasvimaahan, joka sijaitsi tonttiin kuuluvalla pellolla. Siellä jokaisella halukkaalla oli omat palstansa, joten tässäkin yhteisöllisyys oli enemmän teknistä kuin todellista yhdessä kasvattamista. Osa kiinnostuneista pääsi myös tutustumaan kuivakäymälöihin Anu Pellisen talossa.

Kangasalan Yhteiskylän esittelivät Jarmo Tanskanen ja Anu Pellinen.

Aitoniemi-Hirviniemi

<http://www.aitoniemihirvenniemi.com>

Kangasalan Yhteiskylästä suuntasimme kohti Aitoniemi-Hirviniemen kyläyhdistyksen kylätaloa, Kesoä, ja siellä odottavia kahveja. Saapuessamme näimme erittäin vanhan rakennuksen, jonka kyläyhdistys oli ostanut Tampereen kaupungilta kunnostettavaksi kylätaloksi. Talo on erittäin vanha ja se on historiallisesti merkittävällä tontilla, joten kunnostamisessa on haasteensa.

Kahvit nautittuamme siirryimme kylätalon pirtin puolelle kuuntelemaan Veli Luomaa, joka toimii Keson kylätalo- hankkeen hankevastaavana. Aluksi hän kertoi Aitoniemi-Hirviniemen mielenkiintoisesta ja jo kivikaudelle yltävästä historiasta. Kummankin kyläyhdistykseen kuuluvan kylän nimet juontavat juurensa alueella harrastetusta hirvenmetsästyksestä. Kylätalon tontilta on myös löytynyt joitakin kivikautisia löytöjä, jotka rajoittavat kylätalon uudistamista, koska kaikkiin toimiin tarvitaan lupa museovirastolta.

Kyläyhdistys alueelle on perustettu 1989, ja se perustettiin silloin tarpeeseen, koska Tampereen kaupunki aikoi karsia alueen paikallisliikennettä. Sen jälkeen kyläyhdistyksellä on ollut erilaista toimintaa, mutta ei paikkaa jossa kokoontua paremmin. Niinpä kyläyhdistys esiselvityshankkeen aikana osti Tampereen kaupungilta Keson talon, sekä järjesti kyläpäiviä ja alkoi selvittää kylän historiikin tekemisen mahdollisuutta. Esiselvityshankkeen jälkeen he ovat pyöräyttäneet käyntiin toisen hankkeen, joka sisältää enimmäkseen kylätalon kunnostamiseen kuuluvia asioita.

Erityisesti verkostoituminen sellaisten tahojen kanssa, joilla on ollut kokemusta hankkeiden toteuttamisesta, olisi tärkeää Veli Luoman mukaan. Näin ollen kaikkea ei tarvitsisi itse oppia kantapään kautta, vaan voisi jättää tekemättä ne virheet, jotka muut ovat jo tehneet. Tämä myös hyväksi vinkiksi kaikkien opintomatalla olleille, jos aiotte hankkeisiin ryhtyä.

Kahvittelua Keson kylätalolla.

Kantri ry:n kylätoiminta ja Kylätalo-opas

<http://www.kantriry.fi>

<http://www.kylatalo.fi/page.php?contentoid=54> (Kylätalot kuntoon – kunnostusopas)

<http://www.kylatalo.fi/page.php?contentoid=42> (Kylätalot kuntoon – rahoitusopas)

<http://www.kantriry.fi/index.php?k=207> (Kylätalot käyttöön – opas)

Keson kylätalolla meille Kantri ry:n toimintaa esitteli myös koko päivän mukanamme kiertänyt yhdistyksen kyläkoordinaattori Anna Kulmakorpi. Hän toimii Kantri ry:n KyläNyt-hankkeessa ja kertoi enemmän myös siitä.

Kantri ry on Tampereen seudun Leader –yhdistys, jonka alueella on n. 80 000 asukasta. Vuosina 2009-2011 Kantri ry on toteuttanut KaPiTaNo-hankkeen, jossa Anne Kulmakorpi toimi kyläsihteerinä. Tavoitteena oli, että kylillä olisi ollut mahdollisuus käyttää, joko kunnallista tai alueellista kyläsihteerä, joka auttaisi kyliä eteenpäin. Tavoitteena oli kylien sisäinen kehittäminen ja kylien välisen yhteistyön lisääminen. Hankkeessa sopimuskumppaneina oli 10 erilaista maaseudun yhdistystä, joitten kanssa hanke toteutti yhteensä 160 kpl erilaisia kokouksia, seminaareja ja tapahtumia.

KaPiTaNo-hankkeen pohjalta Kantri ry on aloittanut uuden KyläNyt –hankkeen, jossa Anne Kulmakorpi toimii kyläkoordinaattorina. Tällä kerralla on tarkoituksena järjestää kylien tarpeista nousevaa toimintaa. Tähän mennessä sopimuskumppaneina on 6 yhdistystä, jotka maksavat pientä osallistumismaksua. Tässä vaiheessa hankkeella on saatu aikaa erilaisten kehittämisideoitten eteenpäin viemistä, kyliä kokoavia tilaisuuksia sekä eri teemoihin liittyviä tilaisuuksia. Kaikkein merkittävin tuotos tähän mennessä on kuitenkin ollut Kylätalo-opas, joka on kaikkien saatavilla Kantri ry:n nettisivuilla.

Kylätalo-oppaaseen on koottu kaikki mahdollinen, joka pitäisi ottaa huomioon kylätaloilla ja niitten toimintaa suunniteltaessa. Ideoita ja ajatuksia siihen on kerätty eri toimijoilta, jotka käyttävät kylätaloja esim. pienyrittäjiltä. Oppaasta on pyritty tekemään niin hyvä ja monipuolinen, että kylätalon kehittämiseen ei tarvittaisi muita erillisiä oppaita tai toimia, vaan ne voitaisiin suoraan noukkia tästä oppaasta, kuten turvallisuussuunnitelman tekeminen tai vuokrasopimus.

Matkalla Anna kertoi myös erittäin ajankohtaisesta keskustelusta jota käydään Tampereella ja ympäristökunnissa liittyen rakentamiseen maalle. Käyty keskustelu on nähtävä ja esimerkiksi otettavana osoitteessa <http://www.teisko.fi/seutuhallitus.htm>.

Opintoretkeläiset Keson pirtissä.

Lauantain palautekeskustelu

Aitoniemi-Hirviniemeltä palasimme pitkän päivän päätteeksi takaisin hotellille. Hotellilla järjestimme vielä pienen palauteosion päivän tapahtumista ja niistä ajatuksista, joita päivä oli nostanut esille. Lähes kaikki retkeläiset kertoivat jotain, siitä mitä olivat päivästä saaneet.

Positiivista palautetta tuli varsinkin ohjelman rakenteesta. Se oli ollut hyvä ja selkä ja vierailukohteet kiinnostavia. Keskustelua aluksi herätti se, miten isoihin sitoumuksiin paikalliset yhdistykset olivat lähteneet mukaan hankkeilla, kun sitä vertasi siihen, miten opintomatkalaisten omissa yhdistyksissä oli tehty.

Puhetta tuli myös siitä, miten täällä kylillä on paljon enemmän asukkaita kuin meillä päin. Siitä huolimatta kaikkialla on sama ongelma, eli talkoolaisia ei tule kylän koosta riippuen kuin pari kymmentä. Osa matkalaisista oli myös huomannut sen, että yhdistyksissä toimivista suurin osa ei ollut kotoisin alueelta, vaan olivat muuttaneet paikkakunnille enemmän tai vähemmän aikaa sitten. Tämän ilmiön syytä mietittiin.

Pohdittiin myös sitä, ettei pidä jämähtää siihen mitä ennen on ollut, vaan pyrkiä aktiivisesti löytämään uusia ihmisiä yhdistyksiin mukaan. Ainoastaan suoraan ihmisiltä kysymällä heiltä voi saada suoran vastauksen. Monet myös olisivat kiinnostuneita toiminnasta, mutta harvemmin tulevat vapaaehtoisesti tarjoamaan itseään mukaan toimintaan. Samalla mietittiin sitä, miten nuoria saataisiin kylien toimintaan mukaan, koska se tuntuu olevan valtakunnallinen ongelma minne sitten meneekin. Tämä nousi myös esille vierailukohteissa.

Oltiin sitä mieltä, että tällä Tampereen alueella kaavoituksen kiemurat varmasti tulevaisuudessa aktivoivat kyliä toimintaan. On tärkeää, että maalle saa rakentaa ja myös, että kaupunkien ja kuntien edustajat ymmärtäisivät sen. Samalla esille nousi se, että kylät tarvitsevat näin ollen jonkin yhteisen ”uhan” jota vastaan taistella, näin myös aktiivisuus kylillä kasvaa uudelleen.

Mietittiin sitä, että mitä se yhteisöllisyys on ja missä se luuraa. Tultiin siihen tulokseen, että yhteishengen luominen kylällä tuo yhteisöllisyyden tuntua ja sitä kautta enemmän ihmisiä voi lähteä toimintaan mukaan. Uudet ihmiset myös tuovat uusia ideoita, jotka taas virkistävät kylää lisää, jos niitä ei tyrmätä vaan ollaan rohkealla mielellä.

Todettiin se, että päivän ohjelmassa oli varmasti ollut jokaiselle jotakin. Kuitenkin vaarana on se, että aletaan ajatella ”voi kun meilläkin” – tavalla, jolloin ei enää nähdä oman kylän hyviä asioita. Todettiin, että vanhojen ja uusien asioiden vaaliminen rinnakkain on merkityksellistä. Joten emme vie mukamme kotiin syyllisyyttä siitä, jos meillä jokin ei onnistu kuten täällä. Loistavana ideana esille nousi se, että kehu ensin omasi ja sitten ota muista mallia.

Oltiin myös yhtämieltä siitä, että opintoretkillä on suuri vertaistuellinen vaikutus, ja niiltä saadaan hyviä uusia ideoita, jotka pitäisi saada oman kylän ”juntturatkin” ymmärtämään. Pohdittiin sitä, miten nämä kyseiset juntturat sitten saataisiin seuraavalle retkelle mukaan.

Ihan lopuksi mietittiin myös sitä, miten iso miinus aktiivisuudelle on kylätalon tai muun kokoontumispaikan puute. Ja se, että miten nuoria saataisiin työllistymään kylille tai kylien toimesta.

Lauantai -ilta

Palautetuokion jälkeen kaikki olivat vapaita tekemään, mitä halusivat. Vapaaehtoista ohjelmaa oli kuitenkin järjestetty. Retkeläisille annettiin mahdollisuus tutustua Tampereella sijaitsevaan Annikin kortteliin kävelylenkin aikana. Annikin kortteli on samantyylinen yhteisöllisen asumisen alue, kuin Kangasalan Yhteiskylä. Osa retkeläisistä tutustuikin tähän ja pääsi myös kurkistamaan remontin alla olevan korttelin seinien sisäpuolelle remontoijien suostumuksella. Kortteliin valmistuu kesän aikana 28 1-4- huoneen asuntoa ja yhteiset sauna- ja pyykkitilat tulevat sisäpihan rakennukseen. Osoitteesta <http://www.annikinkatu.net> löytyy tietoa Annikin korttelin historiasta, Annikin Tähti ry:n toiminnasta, korttelin tapahtumista ja runsaasti valokuvia. Avoimet ovet korttelissa pidetään la 11.8.

Toinen mahdollinen illanvietto tarjottiin Tampereen Hämeenpuistossa. Siellä oli meneillään Tunne Tampere – tapahtuma, jossa Hämeenpuistossa oli erilaisia kojuja ja nähtävää, sekä elävää musiikkia. Suurin osa retkeläisistä kävi myös tässä tapahtumassa katselemassa, mitä iso kaupunki voi tarjota. Eksoottisia kokemuksia tarjosi tapahtumassa ollut Eurooppalainen tori, jossa eri maitten ihmiset myivät kotimaittensa erikoisuuksia, lähinnä ruokia.

Näitten lisäksi hotellilla oli mahdollista käydä saunassa ja uimassa, jos tuntui, ettei jaksanut pitkän kiertelypäivän lisäksi enää tehdä muuta. Jotkut matkalaisista valitsivat myös tämän vaihtoehdon.

Annikin Kortteli

Sunnuntai 27.5.2012

Sunnuntaina aamulla klo 9 suuntasimme bussin keulan takaisin kohti pohjoista ja kotimatkaa. Matkan aikana pysähtyisimme vielä Konginkankaalla, joka on valittu vuonna 2011 Keski-Suomen vuoden kyläksi. Paikan päällä kuulisimme lisää siitä, miten tämä titteli oli heille myönnetty ja millaista toimintaa kyläyhdistys toteutti.

Konginkangas

<http://www.konginkangas.fi/kylayhdistys.php>

Konginkankaalla meitä vastassa oli kyläyhdistyksen puheenjohtaja Matti Jokihalme, sekä muita yhdistyksen aktiiveja. Meille oli järjestetty omakustanteinen lounas Ravintola Killingissä, samalla kun Matti Jokihalme esitteli kyläyhdistystä ja sen toimintaa.

Vuonna 2008 perustettu Konginkankaan kyläyhdistys liittää yhteen kaikki alueen 6 kylää, jotka vuonna 1993 liittyivät Konginkankaan mukana Äänekosken kaupunkiin. Kyläyhdistyksessä on edustettuna myös karavaanareitten edustaja Lintulahden Camping-alueelta, sekä kesäasukkaiden edustaja, koska kesäasukkaat lisäävät alueen väkimäärää lähes 800 hengellä vuosittain. Kylän ja yhdistyksen keskuksena toimii kirjasto, jossa yhdistys pitää kokouksensa. Näin ollen yhdistyksen ei tarvitse keskittyä ylläpitämään kallista kylätaloa, vaan se voi keskittyä toiminnan luomiseen alueelle.

Vuosittain Konginkankaalla pidetään kesäpäivät, joissa tarkoituksena on tuoda esille paikallista osaamista. Juhlanpuhujina on aina joku tunnetumpi henkilö, jolla on jotain siteitä paikkakunnalle ja sen elämään. Kylällä on myös oma koru, joka on toteutettu yhdessä Kalevala Korun kanssa. Tällä hetkellä tapetilla ovat kylän oma tunnuslause ja mahdollisen tonttipörssin luominen yhdessä vesi- ja viemäriosuuskuntien kanssa.

Kylä on myös vireästi mukana erilaisissa hankkeissa, kuten Vihreä Väylä – hanke ja Lintulahden alueen matkailua parantava – hanke. Lintulahden alueen matkailua parantavassa hankkeessa tarkoituksena on rakentaa rantautumispaikka lähelle Caravan aluetta. Tämä palvelee samalla myös Vihreä Väylä – hanketta, joka on sekä maantieverkosto että vesiyhteysverkosto Jyväskylästä-Sumiaisten kautta aina Konginkankaalle asti.

Konginkankaan vastaanotto

Kotimatka

Matkan aluksi oli osallistujille annettu tehtäväksi Ninan ja Mimmin toimesta ”Bingo”-lomake, jonka avulla toivottiin osallistujien verkostoituvan ja yhdessä pohtivan ratkaisuja omien kylien ongelmiin. Paluumatkalla Mimmi kokosi aihepiirejä, joita matkalaiset olivat pohtineet ja pyysi mahdollisia ratkaisuja kehittäneitä kertomaan kokemuksistaan.

Paluumatkalla takaisin kohti pohjoista monet osallistajat kävivätkin sitten jakamassa hyviä vinkkejä siitä, miten kylää saa kehitettyä eteenpäin tai toimintaa monipuolistettua. Informaationtulva oli välillä viedä matkalaiset mennessään, sillä niin innokkaasti ihmiset jakoivat omia tietojaan ja ideoitaan muitten kuultavaksi ja käytettäväksi.

Heikki Kumpula Jokuset kyläyhdistyksestä, kertoi siitä, miten kansainvälisten työleirien kautta kyläläiset ja varsinkin nuoret ovat innostuneet toimintaan mukaan. Hän neuvoi ottamaan yhteyttä KVT-yhdistykseen, joka pientä koordinaatiomaksua vastaan hoitaisi työleirin yhdistyksen puolesta. Tätä kautta kylälle voi saada joukon erimaalaisia ihmisiä tekemään töitä kylän puolesta, esim. maalaamaan rakennuksia, pitämään tapahtumia tai muuta vastaavaa. Samalla kyläläiset saavat uusia kokemuksia ja kylän maine kasvaa muualla.

Rauni Räisänen Korpisen kyläseurasta kertoi kuinka he ovat työllistäneet kylän pitkäaikaistyöttömiä kylän töihin. Apua saa esim. TE-toimistosta tai erilaisista työttömiä työllistävästä hankkeista. Nämä työllistetyt voivat tehdä kaikenlaisia hommia joita kylillä on tarjolla, kuten toimia kylätalon talonmiehinä tai muina yleismiehinä. Näin he saavat takaisin jotain omanarvontunnonaan, ja ovat myös myöhemmin olleet mukana kyläyhdistyksen toiminnassa. Tämä on myös hyvää mainosta kylälle ja halpaa työvoimaa, koska osa palkasta tulee palkkatuen kautta.

Reijo Palosaari Vuotungin maamiesseurasta kertoi yleisesti maamiesseuransa historiasta ja siitä, miten he pitävät kylän virkeyttä yllä pienillä toimilla. Maamiesseura tekee myös paljon yhteistyötä muitten kylän yhdistysten kanssa, osittain myös siksi, että usein samat ihmiset istuvat ristiin yhdistysten hallituksissa. Hän myös kertoi, että nyt maamiesseura on saanut vuokrattua Kuusamon kaupungilta itselleen tilat entisen vapaapalokunnan tiloista, jotka ovat tyhjillään. Suunnittelussa on tilojen pienimuotoista korjaamista.

Maija Isokääntä Lampinsaaren kyläyhdistyksestä jakoi tietämystään siitä, miten kuolevan kylän saa herätettyä henkiin. Hän kertoi, että ihmiset on saatava innostumaan asioista puhumalla niistä kuin ne olisivat maailman tärkein ja mahtavin asia. Tärkeää on myös se, että periksi ei anneta. Siihen tarvitaan vain yksi ihminen, joka herättää kylän takaisin toimintaan, kun se on jo sammumassa. Täytyy vain pystyä sanomaan, että periksi ei anneta ja löytää kyläläisille jokin yhteinen ”vihollinen”, jota vastaan taistella ja jota vihata. Ei saa myöskään jäädä laakereilleen makaamaan vaan ottaa selvää asioista, jotka voisivat auttaa kylän pelastamisessa. Lampinsaaren tapauksessa ne olivat EU-tuet, joista hän puheenjohtaja aikanaan otti selville kaiken mahdollisen ja sitä kautta innosti myös muut kyläläiset tarttumaan kylän herättämiseen. Hän myös painotti sitä, miten paljon ihminen elää kiitoksella, ja että on aina muistettava kiittää ja kehua varsinkin niitä, jotka tekevät hyvin pieniä asioita talkoissa.

Teuvo Lohilahti Jokijärven kyläseurasta puhui Pöllinparkkuun MM-kisoista ja siitä, miten hullunkin kuuloiset ajatukset voivat nousta kylää ylläpitäväksi voimaksi. Tänä vuonna kisat pidetään 16.6.2012. Kun hyvin ja hullujenkin ideoitten toteuttaminen tulee mahdolliseksi, kannattaa aina yrittää, sillä ne voivat alkaa poikia jotain hyvää. Onhan Suomi täynnä hulluja ja hassuja

tapahtumia, kuten suopotkupallo tai saappaanheitto. Joten miksei yksi hassun hauska tapahtuma lisää mahtuisi mukaan.

Heidi Pasanen Rieska-Leader ry:stä kertoi siitä, miten tällä hetkellä Leader – yhdistyksillä on meneillään tulevan toimintakauden suunnittelu. Siihen suunnitteluun voivat myös paikalliset päästä mukaan osallistumalla Leander-yhdistysten järjestämiin ideointitapahtumiin. Suurin osa näistä tapahtumista tullaan järjestämään ensi syksyn aikana ja Heidi rohkaisi kaikkia kynnelle kykeneviä osallistumaan suunnitteluun. Tarkoituksena on saada toimintaryhmien uusilla kausilla kuulumaan alueitten ja niitten ihmisten ääni, jotta kehittämistyötä voidaan tehdä niistä lähtökohdista ja tarpeista, jotka ovat ihmistä lähellä.

Johanna Kiviniemi Keskipiste-Leader ry:stä kertoi EVS, Eurooppalaisesta vapaaehtoispalvelusta, jonka kautta paikalliselle yhdistykselle voi tulla eurooppalainen nuori 2-12kk tekemään vapaaehtoistyötä. Hänestä ei tule koitumaan kustannuksia, sillä nuori itse maksaa 10 % matkakustannuksistaan ja muut kustannukset on mahdollista kattaa projektin rahoituksesta, jonka Suomessa myöntää CIMO, Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus. Tätä kautta myös paikallisten nuorten on mahdollista lähteä ulkomaille tekemään mielenkiintoista vapaaehtoistyötä uusissa ympyröissä ja tuoda myös sitä kautta ajatuksiaan takaisin kylälle.

Tämä kaikki informaation jakaminen oli niin intensiivistä ja tiivistä, että se kesti lähes Kärämäelle saakka, jossa ensimmäiset matkalaiset jäivät pois kyydistä. Kärämäeltä matka jatkui Pulkkilan ja Oulun kautta Kuusamoon asti, jossa viimeiset opintoretkeläiset olivat n. klo 20.

Tapahtumakalenteri

Retkellä nousi esiin ajatus, että raporttiin liitettäisiin mukaan osallistujien yhteystiedot ja linkit kotisivuille sekä pieni tapahtumakalenteri siitä, mitä lähiaikoina on tapahtumassa missäkin päin, niin että kaikki kiinnostuneet voisivat ottaa niihin halutessaan osaa.

Kuusaan Maraton: lauantaina 4.8.2012 klo 13 alkaen, Kuusaan kylätalo Eurola

Maakuntafestarit: la 16.6.2012 klo 9-15 Oulun teatterilla

PöllinParkkuun MM-kisat la 16.6.2012 Jokijärven kylä, Taivalkoski. Lisätietoa: www.jokijarvi.com

TervasTiima perinneviikko Ylikiimingissä 2.-8.7.2012, www.tervasvesainen.fi

Vihannin vesihelmi viikko: 20.-27.7.2012 (tapahtumia pitkin viikkoa eri puolilla pitäjää)

Lähiruokapäivä/maalaismarkkinat: Utajärven torilla 18.6., Utajärven Maa- ja kotitalousnaiset

Raahen kylien tori: la 25.8.2012 (kylät ja kylien taitajat esittäytyvät Härkätorilla)

"Pihinää ja Pauketta Pikkaralassa" - taiteiden yö tapahtuma 25.8.2012, Pikkaralan kylätoimikunta

Pohjois-Pohjanmaan Kyläpäivät: pe 21.-la 22.9.2012 Kuusamossa. Yhteisöhautomo-hanke järjestää kyläpäiville yhteiskuljetuksia, jos kiinnostusta kylillä on.

LISÄTIETOJA RETKELÄISTEN YHDISTYKSISTÄ JA TAUSTAORGANISAATIOISTA

Yhdistys	kotisivut
Mattilanperän Kyläyhdistys ry	http://www.mattilanpera.net
Pohjois-lin kyläyhdistys ry	http://www.pohjoisiinkylayhdistys.fi/
Pikkaralan kylätoimikunta	http://pikkarala.blogspot.fi/
Keskipohjalaiset kylät ry	www.kpkylat.fi
Jokuset ry	www.kuusaa.com
Mattilanperän Kyläyhdistys ry	http://www.mattilanpera.net
Lampinsaaren kyläyhdistys ry	http://kylat.vihanti.fi/lampinsaari
Palonkylän asukasyhdistys ry	http://www.freewebs.com/palonkyla
Vihannin Kotiseutuyhdistys ry	http://kotiseutuyhdistys.vihanti.fi
Pikkaralan kylätoimikunta	http://pikkarala.blogspot.fi/
Korpisen Kyläseura Ry	http://www.korpinen.org/
Hirvasniemen Kyläyhdistys ry	http://www.hirvasniemi.fi
Jokijärven Kyläseura ry	www.jokijarvi.com
Palonkylän asukasyhdistys ry	http://www.freewebs.com/palonkyla
Sanginjoen Nuorisoseura	http://www.sanginjoennuorisoseura.fi

Aurinkoista kesää toivottaa raportoija Johanna Kiviniemi, Keskipiste-Leader ry:stä